

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра східної філології

Курсова робота
З китайської філології на тему:

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕХОУЮЙ В
СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ: ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Студента ІV курсу, групи ЗПкит 28-20
факультету східної і слов'янської філології
заочної форми навчання
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.06 Східні мови та літератури
(переклад включно)

Ковальова Станіслава Сергійовича

Науковий керівник: Нижегородцева А. О.

Національна шкала _____

Кількість балів: ___ Оцінка: ЄКТС ___

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.	
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ	6
1.1. Характеристика видів фразеологічних одиниць китайської мови.....	6
1.2. Антропоцентризм у фразеології.....	8
1.3. Недомовки-іносказання – фразеологічна одиниця китайської мови.....	12
1.4. Різновид недомовок.....	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2.	
ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ СЕХОУЮЙ У СУЧАСНІЙ РОЗМОВНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	17
2.1. Семантична структура недомовок	Ошибка! Закладка не определена.
2.2. Структурно-граматичні особливості сехоуюй.....	20
2.3. Стилiстичні особливості	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ.	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ	29
АНОТАЦІЯ	Ошибка! Закладка не определена.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

Відомо, що фразеологія будь-якої мови – це найважливіша лінгвістична спадщина, в якій розповідається про історію мови, національну культуру, звичаї, вірування, фантазії.

Фразеологія накопичує досвід народу, особливості його національної культури, а вивчення різноманітних фразеологізмів сприяє покращенню якості спілкування між людьми.

Наразі відомо про такі розряди фразеологічних одиниць сучасної китайської мови, як *чен'юй* 成语 (chéng yǔ), дослівно: «готові висловлювання»; *яньюй* 谚语 (yàn yǔ), – прислів'я; і *суюй* 俗语 (sú yǔ) – приказки; *гуаньюн'юй* 惯用语 (guàn yòng yǔ) і «звичні вирази».

Крім вищенаведених розрядів фразеологічних одиниць існує ще один розряд, який набув значного поширення – це такий жанр народних висловів як *сехоуюй* 歇后语 (xiē hòu yǔ) – недомовки-іносказання.

Однією з причин того, що *сехоуюй* зацікавив лінгвістів може бути те, що таке лінгвістичне явище, як правило, відчувається не самими носіями мови, для яких вони звичні, а людьми, які вивчають китайську мову в якості іноземної і сприймають *сехоуюй* як бар'єр у подальшому вивченні мови.

Вивчення *сехоуюй* має важливе значення у викладанні китайської мови, і може навіть вважатися «одним з ключових показників володіння китайською мовою».

Сехоуюй є невід'ємною частиною китайської мови. На відміну від носія мови, який з легкістю використовує *сехоуюй* з дитинства, процес їх запам'ятовування і правильного використання вимагає певних зусиль. Люди, які мають поверхневе уявлення про *сехоуюй* зазнають труднощів при аудіюванні та при перекладі китайських текстів.

Актуальність даної курсової роботи обумовлена необхідністю більш глибокого вивчення одного з розрядів фразеологічної системи сучасної китайської мови – сехоуоуї. Ми націлені на глибше вивчення такого явища в фразеології китайської мови, як сехоуоуї.

Крім вищевказаних розрядів фразеологічних одиниць сучасної китайської мови сехоуоуї тісно пов'язані з мовними кліше і шаблонізмами, дослідженням яких серед російських вчених займається Г.А.Баженов.

Об'єктом дослідження є сехоуоуї, як фразеологічна одиниця китайської мови.

Предметом дослідження є особливості походження сехоуоуї, синтаксична позиція у реченні, частота вживання, граматичні функції.

Метою даної роботи є дослідження сехоуоуї, особливості їх вживання у сучасній розмовній китайській мові, виділення їх граматичних особливостей.

Завдання курсової роботи:

- 1) Дослідити граматичні функції сехоуоуї в реченні.
- 2) Дослідити синтаксичну роль «недомовок-іносказань» в реченні.
- 3) Вивчити джерела походження сехоуоуї.
- 4) Дослідити фонетичні особливості.
- 5) Вивчити семантичні особливості.
- 6) Розглянути граматичні особливості.

Методи дослідження:

- 1) аналітико-описовий метод;
- 2) структурний метод;
- 3) кількісний метод.

Практичне значення даної роботи полягає у можливості використання матеріалів і результатів дослідження на заняттях з лексикології, загального мовознавства, теорії перекладу.

Наукова новизна: ми звертаємо увагу на те, що «недомовки-іносказання» як розряд фразеологічної одиниці китайської мови привернули увагу вчених-лінгвістів не так давно. При хорошій вивченості таких розрядів

фразеологічних одиниць, як *чен'юй, гуаньюн'юй, прислів'я і приказки*, сехоуоюй ще до сих пір залишаються «білою плямою», тому я вважаю, що наукова новизна визначається заповненням прогалин у вивчення питання як дослідження граматичних функцій сехоуоюй в реченні, дослідження синтаксичної ролі «недомовок-іносказаннь» у реченні, вивчення джерел походження сехоуоюй, а також фонетичних, семантичних та граматичних особливостей.

Структура роботи: Робота складається з вступу, двох розділів, висновків, анотації та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

1.1. Характеристика видів фразеологічних одиниць китайської мови

Фразеологія 熟语 (shú yǔ) – це розділ лінгвістики, що вивчає фразеологічний фонд мови у його сучасному вигляді та історичному розвитку. Поняття фразеологізм можна витлумачити як «готове поєднання слів, яке зберігається в мовній пам'яті мовців» [20, с. 127].

З метою вивчення будь-якої мови треба не тільки опанувати граматику і певний об'єм лексики, але також слід ознайомитися з певною кількістю стійких словосполучень.

Китайська лексика включає не тільки слова і стійкі сполучення, а й фразеологізми. Вони є лексично неподільними, володіють стійкою структурою і семантичної цілісністю, характеризуються структурним різноманіттям форми і різним кількісним складом.

Китайські фразеологізми – це готові поєднання слів, які зберігаються в мовній пам'яті. Описуючи певні звичаї, традиції, особливості побуту, історичні події вони відображають китайську національну культуру. Багато фразеологізмів з'явилися дуже давно, в далекій давнині ще до нашої ери, і дійшли до нас, зберігши свою форму. Інші виникли недавно. Обидва типи прийняті суспільством, всім знайомі і широко вживаються. Вони мають коротку оригінальну форму, у них вдалі порівняння, гумор, жарт, повчальний зміст [6, с. 35].

Традиційно виділяються чотири види фразеологічних одиниць: ідіоми (成语 – chéng yǔ), прислів'я (谚语 – yàn yǔ), приказки (俗语 – sù yǔ), недовомки-іносказання (歇后语 – xiē hòu yǔ).

Ідіоми (成语 – chéng yǔ) – прекрасне джерело пізнання китайської історії і культури. Тому їм слід приділити особливу увагу. Це стійкі словосполучення, побудовані за нормами давньокитайської мови, неподільні, вони представляють собою єдине ціле, з узагальнено переносним значенням, що носять експресивний характер, функціонально є членами речення. Вони, як правило, складаються з чотирьох ієрогліфів, таким чином створюючи шаблон для створення вільних поєднань літературної мови [6, с. 4].

Китайські прислів'я (谚语 – yàn yǔ) і приказки (俗语 – sù yǔ) є відображенням досвіду і мудрості китайців. Вони часто мають повчальний характер. За своєю структурою прислів'я і приказки близькі до речення. Прислів'я мають як буквально, так і переносне значення. В основі переносного, алегоричного значення прислів'я лежить якийсь образ. При цьому одне і те ж значення фразеологізму може створюватися на базі різних образів [20, с. 65]. Прислів'я головним чином вживаються в усному мовленні і в художній літературі. Одна з найцікавіших особливостей прислів'їв і приказок полягає в тому, що вони складні в розумінні поетики, однак цього не відчувається, тому можна говорити про досконалість їх форми.

У китайській мові також зустрічається особливий вид народних говірок, з недовомки-іносказаннями (歇后语 – xiē hòu yǔ). Вони складаються з двох частин: перша – іносказання, друга – розкриття його змісту. Причому необов'язково наявність обох частин: в складі недовомок може бути або перша, або друга [6, с. 198].

1.2. Антропоцентризм у фразеології

З давніх-давен у мовознавстві основним питанням постає взаємообумовленість мови і людини, усвідомлення сутності мовних процесів і ролі в них людини як вербальної істоти [2, с. 32]. Тому принцип антропоцентризму актуальний в лінгвістиці донині. До мовних питань зверталися Платон, Арістотель, Ф. Бекон, Т. Гоббс, Дж. Локк, Дж. Берклі, Д. Юм, Л. Вітгенштайн, Р. Карнап, Дж. Остін, Дж. Серль, Е. Касінер, М. Гайдеггер, Г. Гадамер, О. Лосєв, Г. Шпет, П. Флоренський, М. Попович та ін. [5, с. 43]. В античності це питання розглядали в аспектах походження мови, зв'язку мови і мислення, співвідношення мовних знаків з об'єктивною реальністю.

Грецькі філософи розглядали людину як живу істоту, яка має логос – розум, мову і мовлення. Питання сутності мови щораз більше зацікавлювало філософів. М.Гайдеггер вважає мову видом людської діяльності. Через дар мовлення він вирізняє людину з довкілля і характеризує її сутність [7, с. 43 - 48].

Наприкінці ХІХ ст. І. Бодуен де Куртене у праці «Фонологія» (1899) виокремив науку антропофоніку, що займається звуками людської мови. Цей принцип знайшов своє відображення в Н.Арутюнової, А.Вежбицької, Ю.Апресяна, В. Алпатова, Р. Будагова, О. Кубрякової, В. Маслової та ін. [5, с. 123].

У ХХ ст. зростає інтерес до лінгвофілософії. Голландський філософ Ф.-Р.Анкерсміт зауважив вагомість мови у філософії ХХ ст. [8, с. 17]. Філософи часто зверталися до мови, і, за висловом німецького вченого О.-Ф.Больнова, аналізували її вплив на світогляд людини; трактували мову як носія особливого світогляду; спостерігали за тим, як людина сприймає і вибудовує своє життя через мову; зауважували вплив мови на буденність та творення сутності людини [10, с. 18 - 20].

Російський лінгвіст Р. Фрумкіна вважає мову єдиним інструментом у

висловленні філософських тверджень про світ і трансляції знань. Важливим стало питання про мову філософії та її подібність до буденної мови. Філософія стимулює пізнавальну діяльність лінгвіста, пояснює сутність фундаментальних світоглядних ідей, дає змогу осмислити, зрозуміти й пояснити наукові факти. Питання сутності мови потребують філософського трактування. Для сучасної філософії мова стала важливим об'єктом досліджень [11, с. 18].

У 90-ті роки ХХ ст. антропоцентризм остаточно сформується як один з основних принципів лінгвістики та стає методологічною основою сучасних лінгвістичних досліджень. Було змінено вектор, парадигму розвитку. В центрі уваги поставлено людину, яка творить мову [15, с. 11 - 18]. Характерною рисою науки про мову кінця ХХ ст. є «орієнтація на перехід від позитивного знання до глибинного на шляхах цілісного осягнення мови як антропоцентричного феномену» [16, с. 30 - 45]. Тому універсальним концептом оголошена людина і вона постає в центрі дослідження антропоцентричної лінгвістики .

Ф. Бацевич зазначає, що зміна філософських поглядів на природу лінгвістики формує в науці мовні образи. При дослідженні мови застосовуються два підходи: іманентно-семіологічний та антропологічний. В іманентно-семіологічному підході мова виступає як структура і система. Цей підхід знайшов своє відображення в структуралізмі. В антропологічному – мова розглядається у зв'язку з духовним світом людини [18, с. 157]. Антропологічний підхід стає панівним у сучасному мовознавстві, а мова виступає репрезентативною формою людської свідомості, пізнанням. З антропоцентричних позицій людина пізнає світ «через усвідомлення себе в ньому» і створює в своїй свідомості «антропоцентричний порядок речей», який визначає її духовну сутність, вчинки, ієрархію цінностей [18, с. 90]. Людська особистість поступово стає основою пізнання і ціннісних орієнтацій сучасної науки. У сучасній антропологічній парадигмі переважає вивчення мовних явищ. Оскільки людський чинник в мові представлений

антропоцентризмом , через нього постає принцип «наповнення» мовних категорій [10] .

Зосередженість дослідників на вивченні «людського фактору в мові» визначає антропологічну спрямованість сучасного лінгвістичного знання (Е. Бенвеніст). Антропоцентрична парадигма досліджень повертає людині статус (*homo mensura*), проголошений софістом Протагором: «мірилом всіх речей є людина» [22].

Антропологічний напрям у мовознавстві розглядає:

- 1) вплив людини на мову
- 2) вплив мови на людину, її свідомість, культуру

Антропологічне вивчення мови відбувається у таких варіантах:

1) мова одухотворюється, наділяється рисами людини, але людина в теорію мови не входить

2) мова розглядається як «частина людини»

3) мова вважається конструктивною властивістю людини

Антропоцентричний підхід як загальний стиль мислення визнаний у всіх сферах пізнання і є новим витком спіралі у розвитку науки. Антропоцентризм як принцип дослідження вивчає наукові об'єкти відповідно до їхньої ролі для людини, призначення для життєдіяльності, функцій для розвитку людської особистості та її удосконалення. Його принципи споріднюють лінгвістику з іншими сферами знань. «Людина стає точкою відліку в аналізі тих чи інших явищ, вона залучена до цього аналізу, визначаючи його перспективи та кінцеві цілі» [22].

В антропоцентричній лінгвістиці через мову спостерігаємо всесторонній прояв людини – психологічний та соціальний, індивідуальний та типовий, навчальний та професіональний і т. ін. Зацікавленість мовою означає зацікавленість користувачем [10]. Вивчення мови триває у зв'язку зі свідомістю та мисленням людини, її культурою та духовним життям. Антропоцентричний підхід доводить, що при описі мовного фактору мова не може існувати без мовної особистості [18].

Згідно з принципом антропоцентризму, мовець привласнює собі мову в процесі використання, адже «мова не має іншої об'єктивності, крім тієї, яка встановлюється в суб'єктивному» [24].

Отже, антропоцентризм стає одним з провідних напрямків лінгвістичних досліджень на межі ХХ–ХХІ ст., оскільки в мовознавстві встановлюється когнітивно-дискурсивна парадигма, в якій вирішувалися питання отримання, кодування, зберігання і передачі інформації різними засобами, зокрема й лінгвістичним [10].

Антропоцентричний принцип в лінгвістиці знаходить своє вираження через фразеологічний фонд, який є джерелом виразності, образності, емоційності й оцінності. Через фразеологізми можна передати сприйняття навколишньої дійсності носіями мови [18, с. 10].

Дослідження фразеології на основі принципу «людини в мові» призвело до розвитку антропоцентричної фразеології. На думку дослідників, цей «новий стадіальний виток» є інтерпретуючим, оскільки теорія фразеології пов'язана з інтерпретацією [2, с. 67]. З позиції антропологічної парадигми лінгвістики фразеологія є найбільш антропоцентричною наукою. Усі фразеологізми містять інформацію, наповнену додатковими асоціативно-емоційними елементами [22].

Отже, антропоцентризм є одним з основних принципів сучасної лінгвістики. Очевидним є те, що вітчизняна й зарубіжна наука змінила вектор, парадигму свого розвитку, поставивши в центр уваги людину – творця мови. Людина пізнає, відображає і омовлює світ ідей, концепцій за власними критеріями цінностей [11]. Антропоцентричний підхід до вивчення фразеологічних одиниць є особливо важливим у мові, оскільки людські цінності можуть виражатися через фразеологізми. Фразеологізми розглядаються як цінне джерело вивчення свідомості, національних особливостей та самобутності народу – носія мови. Вони є свідченням глибокої мудрості народу, яскравим засобом мовної і стилістичної характеристики особи та її мовної поведінки [22, с. 223].

1.3. Недомовки-іносказання – фразеологічна одиниця китайської мови

Значну категорію фразеологічних одиниць китайській мові займають побудовані за нормами розмовної мови так звані «недомовки-іносказання» – сехоуюй. [6, с. 129]

Термін «сехоуюй» буквально означає «вислів з усіченою кінцівкою». У китайській лінгвістичній літературі, а також у працях зарубіжних науковців тлумачення даного терміну викликало чимало суперечок. У багатьох наукових дослідженнях 50-60-70-х років минулого століття термін «сехоуюй» розумівся двояко, позначаючи два різних явища фразеології:

- 1) вислови, утворені в результаті скорочення тієї чи іншої фразеологічної одиниці. Найчастіше скорочується чотирьох складовий чен'юй. Новоутворена, таким чином, нова фразеологічна одиниця функціонує в мові в значенні скороченої частини.

Наприклад: 独占鳌 [dú zhàn áo] «голова» створена від скорочення чен'юй 独占鳌头 [dú zhàn áo tóu] «домінувати».

Такі види «недомовок» іноді називають «правдиві недомовки» (正规的歇后语 [zhèng guī de xiē hòu yǔ]).

- 2) двоскладові вислови, в яких перша частина являє собою іносказання, а друга-розкриття іносказання (звідси і назва даних фразеологічних одиниць-«недомовки-іносказання»). Ці вислови можуть вживатися як в повній формі (дві частини разом), так і в скороченій, «недомовки» (одна перша частина). При цьому скорочена форма вживається в тому ж значенні, що і повна, тобто не відбувається утворення нової фразеологічної одиниці.

Наприклад: 瞌睡碰到枕头 [kē shuì pèng dào zhěn tóu] -凑巧得很 [còu qiǎo dé hěn] «як доречно; як чудово!»

У 80-90-ті роки минулого століття і на початку цього століття з'явилося чимало робіт китайських лінгвістів, які досліджують «недомовки». При цьому під

терміном «сехоуной» однозначно розуміється другий різновид даних фразеологічних одиниць, а саме – «недомовки - іносказання».

Недомовки - це народні вислови, що представляють собою своєрідний тип фразеологічних одиниць, що має специфічні, відмінні від інших народних висловів ознаки і яскраво виражений національний характер. Даний тип фразеологічних одиниць зустрічається тільки в китайській мові. [14, с. 13-17]

1.4. Різновиди недомовок

В результаті смислового роздвоєння другої частині недомовки (розкриття + основа) виникає гра слів, яка будується на використанні різних відносин між розкриттям і основою. [6, с. 145] Виходячи з цього недомовки поділяються на три різновиди:

1) Розкриття і основа виражають різні частини значення, тобто пряме і переносне значення одного речення:

- 和尚碰见秃子，两头都是光光的 [hé shàng pèng jiàn tū zi, liǎng tóu dōu shì guāng guāng de] «нема грошей, в кишені дирка» (букв. «буддійський монах зустрів лисого - у обох голови виблискують»)

Гра слів будується на різних значеннях слова 头 [tóu] «голова» - «сторона» і слова 光 [guāng] «блищати; блискучий; голий» - «порожньо; нічого не лишилося»

2) Розкриття і основа виражають омонімічні вирази – звучать однаково, але смисл різний:

- 腊月里萝卜 - 冻(动)了心了 [là yuè lǐ luó bo - dòng (dòng) le xīn le] «глибоко зворушений» (букв. «редька в грудні – замерзло ядро»)

Омоніми 冻[dòng] «замерзнути» и 动[dòng] «рухатися»

- 老婆婆唱戏 - 光痰(谈) [lǎo pó pó chàng xì - guāng tán (tán)] «лише балачки» (букв. «стара жінка співає оперну арію – тільки відкашлюється»)

Омоніми 痰[tán] «відкашлюватися» 谈[tán] «розмовляти»

3) Відношення між основою та розкриттям характеризується абсолютно однаковим значенням:

- 老丫头哭娘 - 真心真意 [lǎo yā tóu kū niáng - zhēn xīn zhēn yì] «щирі почуття» (букв. «молодша донька оплакує матір»)
- 老王卖瓜 - 自卖自夸 [lǎo wáng mài guā - zì mài zì kuā] «розхвалювати свою гідність» (букв. «старий Ван продає гарбузи – сам продає, сам розхвалює»)

ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

Головне завдання, яке стоїть перед фразеологією, – пізнання фразеологічної системи мови. Фразеологія, як мовне явище, являє собою не просту суму фразеологічних зворотів, а певну систему співвідносних і взаємозалежних зі словами одиниць, то у відповідному розділі науки про мову фразеологічні звороти повинні вивчатися з найрізноманітніших сторін. В даний час найкраще вони вивчені з точки зору їх семантичної неподільності і стилістичного використання в художній і громадсько-публіцистичній літературі. Деяким фразеологічним зворотам приділено багато уваги *чен'юй* (成语 – chéng yǔ), дослівно: «готові висловлювання»; *гуаньюнь'юй* 惯用语 – (guàn yòng yǔ); *яньюй* 谚语 – (yàn yǔ), – прислів'я; і *суюй* 俗语 – (sú yǔ) – приказки), але деякі – *сехоуюй* 歇后语 – (xiē hòu yǔ) – недомовки-іносказання досі залишаються у тіні.

При вивченні будь-якої теми, логічно почати з визначення, отже, фразеологічним зворотом, або фразеологізмом – називаються семантично неподільні, стійкі поєднання, яким властиво сталість особливого цілісного значення, компонентного складу, і вони закріплені в пам'яті мовця [12, с.127].

Фразеологізми мають ряд характерних особливостей, що відрізняють їх як від простих слів, так і від словосполучень. Фразеологізм характеризує сталість складу, непроникність структури, стійкий порядок слів, відтворюваність. Слова, що становлять фразеологізм, з'єднуючись разом і зберігаючи форму словосполучення, втрачають своє індивідуальне лексичне значення, утворюють нове смислове ціле значення.

Фразеологізми закріплюються в мові в результаті частої і тривалої, іноді багатовікової практики вживання. Вони виникають і розвиваються в мові шляхом переосмислення конкретних словосполучень, джерелами також можуть бути пам'ятки літератури.

Фразеологізми китайської мови – це спадщина минулого, де як ніде виражений національний компонент.

Китайські фразеологізми включають в себе готові вирази, звичні вирази, прислів'я, приказки, недомовки-іносказання. Найважливіший клас в системі фразеологізмів китайської мови утворюють стійкі словосполучення, так звані 成语 – (chéng yǔ), готові вирази.

Звичні вирази 惯用语 – (guàn yòng yǔ) – це стійкі вирази китайської мови, що зберігаються в мовній пам'яті, часто говорять, що за своєю структурою вони нагадують чен'юй.

Китайські прислів'я 谚语 – (yàn yǔ) і приказки 俗语 – (sú yǔ) втілили в собі життєві спостереження, досвід і мудрість китайського народу. Часто вони мають на увазі збірний образ, тобто вони є безособовими в висловлюваних ними судженнях, вислови нерідко мають повчальний характер. За формою вони являють собою речення.

У китайській мові є особливий тип народних висловів – 歇后语 – (xiē hòu yǔ). Недомовки-іносказання складаються з двох частин: перша – іносказання, друга – розкриття його змісту. Іноді в недововках вживається тільки перша або тільки друга частина.

Фразеологія китайської мови широко представлена у всіх мовних стилях і особливо в літературно-художньому мовленні. Багато фразеологізмів з'явилися дуже давно і дійшли до нас, зберігши свою форму. Інші виникли недавно і широко вживаються.

РОЗДІЛ 2

ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ СЕХОУЮЙ У СУЧАСНІЙ РОЗМОВНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Семантична структура недомовок

Недомовки в повній формі це вислів, що складається з двох частин. Дана структура є найбільш характерною формальною ознакою недомовки, яка в усному мовленні передається інтонацією, паузою, а в письмовій мові засобами пунктуації (тире, кома, лапки або двокрапка). Недомовки є завершеним реченням у формі пропозиції (порівняйте з прислів'ям). При цьому завершення, яке виражається в недомовки, володіє специфічними особливостями, які характерні тільки для даної категорії фразеологічних одиниць. Відносини між двома частинами недомовки будуються за принципом «загадка (іносказання) - розгадка (розкриття іносказання)». [3, с.97]

- 老寿星吃砒霜 [lǎo shòu xīng chī pī shuāng] - 活得不耐烦了 [huó dé bù nài fán le] «жити не хочеться! туга смертельна!» (букв. «Бог довголіття з'їв миш'як – жити набридло»)
- 茶壶里煮饺子 [chá hú lǐ zhǔ jiǎo zi] - 肚里有, 嘴里倒不出来 [dù lǐ yǒu, zuǐ lǐ dào bù chū lá] «крутиться на язичку, а сказати не можу» (букв. «варити пельмені в чайнику – всередині є, а через рот виливається»)
- 白萝卜扎刀子 [bái luó bo zhā dāo zi] - 不出血的东西 [bù chū xuè de dōng xī] «скнара, жадібний» (букв. «засадити ніж у редьку – річ, з котрої не тече кров»)

З наведених прикладів очевидно, що значення недовомки проявляється в її другій частині. Але при цьому потрібно відзначити, що значення другої частини недовомки, що реалізується в її власному контексті, часто не збігається з тим її значенням, яке реалізується в мові. [1, с. 247]

Таким чином, друга частина недовомки виконує подвійну функцію:

- 1) розкриття іносказання у власному контексті недовомки;
- 2) фразеологічні одиниці, що виконують комунікативну функцію в контексті висловлювання, тобто основну смислову ланку недовомки або основу недовомки.

Іносказання (перша частина недовомки) з точки зору синтаксичної структури найчастіше виражена простим поширеним реченням або дієслівно-об'єктним словосполученням.

- 狗咬刺猬 [gǒu yǎo cì wè] - 没处下嘴 [méi chù xià zuǐ] «не знати як підступитися» (букв. «собака кусає їжачка» - «нема куди морду сунути») [9, с. 490]
- 王八瞅绿豆 [wáng bā chǒu lǜ dòu] - 对了眼了 [duì le yǎn le] «подобатися, любити» (букв. «черепаха витріщалась на зелену горошину – один на один»)
- 夫妻俩吵架 [fū qī liǎ chǎo jià] - 没有事儿 [méi yǒu shì ér] «дрібниці» (букв. «чоловік та дружина сваряться – немає чого робити»)
- 擀面杖吹火 [gǎn miàn zhàng chuī huǒ] - 窍不通 [qiào bù tōng] «нічого не розуміти» (букв. «роздувати вогонь через скалку – ні одна дірка не протягує»)
- 吃了煤炭 [chī le méi tàn] - 黑了心了 [hēi le xīn le] «втратити совість » (букв. «з'їв вугіль – почорнів в душі»)
- 床底下打斧头 [chuáng dǐ xià dǎ fǔ tóu] - 上下为难 [shàng xià wèi nán] «бути в складному становищі» (букв. «махати сокирою під ліжком – ні підняти, ні спустити»)

Інші синтаксичні структури в іносказанні зустрічаються набагато рідше.

1) Складносурядне речення:

- 牛吃稻草，鴨吃谷 [niú chī dào cǎo, yā chī gǔ] - 各人福氣不同 [gè rén fú qì bù tóng] «у кожного своє сласне щастя» (букв. «бик їсть рисову соломку, качка – зерно, у кожного свій шматочок щастя») [26]
- 刮風掃地，下雨潑街 [guā fēng sǎo de, xià yǔ pō jiē] - 假積極 [jiǎ jī jí] «удавання ретельної праці» (букв. «мести двір, коли віє вітер, змочувати вулицю, коли йде дощ – удавання праці»)

2) Іменне атрибутивне словосполучення

- 廟里的鐘 [miào lǐ de zhōng] - 不敲不響 [bù qiāo bù xiǎng] «дуже ледачий» (букв. «не вдариш в дзвін у святині – не заграє»)
- 大路上的驢子 [dà lù shàng de lú zi] - 東一口，西一口 [dōng yī kǒu, xī yī kǒu] «нахапатися всього потрошку» (букв. «осел, який йде по шосе – зі сходу цок, із заходу цок») [29]

3) Складений числівник

- 二百五 [èr bǎi wǔ] - 半封瘋 [bàn fēng fēng] «дурень, несповна розуму» (букв. «двісті п'ятдесят – пів пачки»)
- 三加二減五 [sān jiā èr jiǎn wǔ] - 等零 [děng yú líng] «нічого не давати» (букв. «три додати два відняти п'ять дорівнює нулю»)

4) Поєднання числівника з іменником

- 四兩棉花 [sì liǎng mián huā] - 彈不上(談不上) [tàn bù shàng (tán bù shàng)] «про що й балакати! де там!» (букв. «чотири клубка вати не побити (щоб було добре»)
- 三個鼻子眼 [sān gè bí zi yǎn] - 多出這股氣 [duō chū zhè gǔ qì] «перебільшити» (букв. «три ніздрі - вдихається на одну більше повітря»)

- 九点一刻 [jiǔ diǎn yī kè] - 横着 [héng zhe] «заперечувати, зводити наклеп» (букв. «чверть на десяту - стрілки поперек циферблату»)

Друга частина неомовки (розгадка + основа) як правило є фразеологічною одиницею, відноситься до просторіччя. Такі фразеологічні одиниці існують в мові окремо від неомовок, з'явилися до її виникнення, послуживши для неї основою. Нерідко в якості основи неомовки служать чен'юї, що вживаються в розмовній мові і зберігають при цьому особливості книжкового стилю. [23, с.153] Наприклад:

- 窍不通 [qiào bù tōng] «нічого не розуміти» - 窍不通 [qiào bù tōng] (букв. «роздувати вогонь через скалку – ні одна дірка не протягує»)
- 大材小用 [dà cái xiǎo yòng] «стріляти із рушниці по горобцям » - 割鸡用牛刀 - 大材小用 [gē jī yòng niú dāo yī dà cái xiǎo yòng] (букв. «різати курку ножем для забиття корови – використовувати малі речі для великих справ»)
- 礼轻情意重(礼轻人意重) [lǐ qīng yì zhòng (lǐ qīng rén yì zhòng)] «цінний не подарунок, а увага» - 千里送鹅毛 - 礼轻(人)义重 [qiān lǐ sòng é máo yī lǐ qīng yì zhòng (rén) yì zhòng] (букв. «за тисячу миль дарувати гусяче перо») [24, с. 166]

2.2. Структурно-граматичні особливості сехоуоюй

Як ми вже казали раніше, неомовки це фразеологічна одиниця, яка функціонує в мові в значенні скороченої частини речення. Головний сенс неомовок розташований у другій частині речення. Основу неомовок становлять різні фразеологічні одиниці, які найчастіше мають структуру словосполучення. Неомовки можуть функціонувати в мові як самостійне речення або як частина складного речення, тобто так само, як і прислів'я. [17, с. 195]

- 你婆婆...还能穿这个? 瞎子挑水, 早过井了 [nǐ pó pó ... hái néng chuān zhè gè? xiā zi tiāo shuǐ, zǎo guò jǐng le"] «Та хіба твоя свекруха може вдягати це? Для неї ця мода вже пройшла»
瞎子挑水, 早过井了 [xiā zi tiāo shuǐ, zǎo guò jǐng le"] «не той час» (букв. «сліпий пішов по воду – минув колодець») [28]

Однак важливою характерною особливістю недовомки є те, що вона може вживатися як частина простого речення, що абсолютно неможливо для прислів'я.

Таким чином, недовомки, будучи по своїй граматичній формі завершеним реченням, в мові функціонує як фразеологічна одиниця, що має структуру словосполучення.

Недовомки в складі простого речення найчастіше виступають у ролі присудка. Типи присудка можуть бути різними в залежності від характеру граматичної структури другої частині недовомки:

1) Основний компонент – іменник :

- 一家子人筷子挟骨头 – 三条光棍, 没个娘们, 日子怎么过呀! [yī jiā zǐ rén kuài zi xié gǔ tóu sān tiáo guāng gùn, méi gè niáng men, rì zi zěn me guò ya!] «У родині троє холостяків і жодної жінки. Як можна жити!»
筷子挟骨头 – 三条光棍 [kuài zi xié gǔ tóu sān tiáo guāng gùn] «холостяк» (букв. «схопити кістку падичками для їжі – три голі палки»)

2) Основний компонент – прикметник :

- 可也真巧, 一入伍, 他就被分配到侦察连来啦! 他高兴得两只手在屁股上一拍, 一蹦三尺高。你说, 还有比这更称心的事吗? 嗨, 他心里白糖拌蜂蜜 – 甜透了 [kě yě zhēn qiǎo, yī rù wǔ, tā jiù bèi fēn pèi dào zhēn chá lián lái la! tā gāo xìng dé liǎng zhǐ shǒu zài pì gǔ shàng yī pāi, yī bèng sān chǐ gāo. nǐ shuō, hái yǒu bǐ zhè gèng chēng xīn de shì ma? hēi, tā xīn lǐ bái táng bàn fēng mì - tián tòu le] «Ось вже дійсно все вдало склалося - тільки пішов в армію і відразу ж потрапив до відділу розвідки! Від радості він

обома руками хльоснув себе по дупі і підстрибував на три фути. Ну скажи, що може бути краще? Ух, до чого ж добре у нього на душі!»

白糖拌蜂蜜 – 甜透了 [bái táng bàn fēng mì - tián tòu le] «добрий на смак, солоденький» (букв. «цукор навпіл з медом – абсолютна радість»)

3) Основний компонент – дієслово :

- 你聋子拉二胡 - 胡扯! 三石虎瞪眼道, 公社的地, 怎成了你家的地? [nǐ lóng zi lā èr hú - hú chě! " sān shí hǔ dèng yǎn dào, "gōng shè de de, zěn chéng le nǐ jiā de de?"] «Що ти мелеш? – сказав Сань Шиху, витріщивши очі – як це земля комуни стала твоєю?»

聋子拉二胡 - 胡扯 [lóng zi lā èr hú - hú chě] «дуже багато балакати» (букв. «глухий грає в ерху – каже все, що захоче»)

- 康有富正- 肚子气, 叫桦林霸这么猫哭老鼠- 假慈悲了一番, 便忍不住说道 [kāng yǒu fù zhèng - dùzi qì, jiào huà lín bà zhème māo kū lǎoshǔ- jiǎ cíbēile yī fān, biàn rěn bù zhù shuōdao] «Кан Юфу брала злість, а після того як Хуа Ліньба висловив йому таким чином свої нещирі співчуття, він не витримав і сказав »

猫哭老鼠- 假慈悲 [māo kū lǎoshǔ- jiǎ cíbēi] «лицемірство» (букв. «кіт оплакує миш - лицемірство»)

4) Основний компонент – предикативне поєднання :

- 一进门, 刘二奎回过身来, 扭歪着脸恶狠狠地说: 你们阎王桌上抓供果 – 自己找死, 竟敢混到这里装神弄鬼 [yī jìn mén, liú èr kuí huí guò shēn lái, niǔ wāi zhe liǎn è hěn hěn de shuō: "nǐ men yán wáng zhuō shàng zhuā gōng guǒ - zì jǐ zhǎo sǐ, jìng gǎn hùn dào zhè lǐ zhuāng shén nòng guǐ".] «Увійшовши, Лю Еркуй розвернувся і з перекошеним від злості обличчям сказав: «Самі пре на рожен, наважилися, нарешті, пробратися сюди, немов вовки в овечих шкурах»
- 阎王桌上抓供果 – 自己找死 [yán wáng zhuō shàng zhuā gōng guǒ - zì jǐ zhǎo sǐ] «наражати себе на небезпеку» (букв. «схопити жертвоприношення зі столу»)

5) Присудок з дієслівною зв'язкою 是 :

- 好一个俊俏的姑娘，与孙润成配倒是城隍庙的鼓捶， - 一对 [hǎo yī gè jùn qiào de gū niáng, yǔ sūn rùn chéng pèi dào shì chéng huáng miào de gǔ chuí - yī duì] «Дуже симпатична дівчина! Якщо одружити їх з Сунь Жунем, ось вже буде прекрасна пара»
城隍庙的鼓捶 - 一对 [chéng huáng miào de gǔ chuí - yī duì] «прекрасна пара» (букв. «барабанні палички у святилищі Ченхуана - пара»)
- 其实，你应该带他一道來，用不着向闯王禀报。你这是六指儿搔痒，额外多一道子 [qí shí, nǐ yīng gāi dài tā yī dào lái, yòng bù zhe xiàng chuǎng wáng bǐng bào. nǐ zhè shì liù zhǐ ér sāo yǎng, é wài duō yī dào zi] «Насправді тобі слід було б привести його з собою, і зовсім не обов'язково було казати Чуан Вану. Ти просто перебільшив.»
六指儿搔痒，额外多一道子 [liù zhǐ ér sāo yǎng, é wài duō yī dào zi] «перебільшити» (букв. «шкрябати рану шістьма пальцями – захопити на одну полосу більше»)

Недомовки в складі простого речення можуть виступати в якості додатку:

- 鬼家伙，没一个规矩的，难怪姑娘们不愿嫁给你们。不嫁就不嫁，狗肉不能上正席。等我们实现了采煤综合机械化 除了西施 夕卜，别人想嫁我，我还要来个自行车下坡，不睬。 [guǐ jiāhuo, méi yīgè guījǔ de, nánguài gūniángmen bù yuàn jià gěi nǐmen. Bù jià jiù bù jià, gǒuròu bùnéng shàng zhèng xí. Děng wǒmen shíxiànle cǎi méi zònghé jīxièhuà chule xīshī xī bo, biérén xiǎng jià wǒ, wǒ hái yào lái gè zì xíng chē xià pō , bù cǎi!] «Ось чорти! Немає нічого пристойного. Не дивно, що всі дівчата не хочуть за вас заміж йти ». - «Не хочуть і не треба. Занадто багато честі. Ось почекай, завершимо комплексну механізацію видобутку вугілля, тоді за мене хіба що тільки Сиши заміж не піде. Стану я ще собі цим голову забивати.» (букв. «їде велосипед під гору – не може зупинитися»)
自行车下坡，不睬 [zì xíng chē xià pō, bù cǎi!] «ігнорувати»

Недомовки в якості доповнення найчастіше всього використовуються з такими дієсловами як : 成 [chéng] «стати», 变成 [biàn chéng]

«перетворитися», 叫 (叫做) [jiào (jiào zuò)] «кликати, називатися»:

- 乔保... 脸拉得更长了, 说: 我现在也成了和尚的脑袋 - 没发 [qiáo bǎo liǎn lā dé gèng zhǎng le shuō: wǒ xiàn zài yě chéng le hé shàng de nǎo dai - méi fā] «У Цяо Бао лице витягнулося ще сильніше, він сказав : в мене зараз нема іншого виходу»
和尚的脑袋 - 没发 [hé shàng de nǎo dai - méi fā] «нічого не поробиш»
(букв. «голова буддійського ченця - без волосся»)

2.3. Стилiстичні особливості сехоуяй

1) Жанрово-стилiстичні

Недомовки це вислів фольклорного характеру. Її жанрово-стилiстичний характер визначається джерелами походження, перш за все, живої розмовної мовою. Мова недомовки відповідає фонетичним, лексичним і граматичним нормам побутових висловів. [19, с. 24]

Ці явища особливо помітні в недомовках іншого виду, де гра слів у другій частині недомовки створюється за рахунок омонімів. У багатьох випадках в якості омонімів виступають слова, які за нормами державної мови не є такими. Наприклад, слова 下活 [xià huó] «народити» 吓唬 [xià hǔ] «налякати» у наступному прикладі:

- 养活孩子不叫养活孩子-下活(吓唬)人 [yǎng huó hái zi bù jiào yǎng huó hái zi - xià huó (xià hǔ) rén] «залякати досмерті» (букв. «народити дитину не означає народити дитину – це означає народити людину»)

При вимові голосний у другому складі слова 下活 [xià huó] скорочений і не відрізняється від голосного другого складу в слові 吓唬 [xià hǔ] [13, с. 245]

- 老鼠跳在秤盘上 - 自称自载(赞) [lǎo shǔ tiào zài chēng pán shàng - zì chēng zì zài (zàn)] «розхвалити самого себе» (букв. «мишка заскочила на ваги – сама зважується» [27])

У даній недовомці фіналі в словах 载 [zài] «навантажувати, наповнювати» і 赞 [zàn] «хвалити, схвалювати» вимовляються майже однаково і практично неможливо розрізнити.

У недовомках часто використовуються омонімічні слова, що мають різні тони, що також не відповідає нормам державної мови.

- 裁缝掉了剪子 - 光剩尺(吃)了 [cái fèng diào le jiǎn zi - guāng shèng chǐ (chī) le] «немає інших справ крім того, як поїсти» (букв. «крavecь загубив ножиці – залишився тільки аршин») [25]

2) Емоційно – експресивні

Емоційно-експресивна забарвленість недовомок обумовлена емоційно-експресивним забарвленням фразеологізму, що становить основу недовомки. Фразеологізм-основа – це фразеологічна одиниця, яка може функціонувати в мові самостійно, окремо і незалежно від недовомки, і володіє стилістичними особливостями, характерними для відповідного розряду фразеологічних одиниць.

У більшості випадків іносказання-недовомки виступають як порівняння:

- 怪不得人说你们诗云子曰 的人难讲话! 这样看来, 你好象老鼠尾巴上 害疔子, 出脓也不多! [guài bù dé rén shuō nǐ men shī yún zǐ rì de rén nán jiǎng huà! zhè yàng kàn lái, nǐ hǎo xiàng lǎo shǔ wěi bā shàng hài jiē zi, chū nóng yě bù duō!] «Не дивно, коли кажуть, що з вами, такими правильними розумниками, неможливо розмовляти. Та від тебе великого доброго не буде.» [14, с. 13-17]
- 老鼠尾巴上害疔子, 出脓也不多 [lǎo shǔ wěi bā shàng hài jiē zi, chū nóng yě bù duō] «багато не візьмеш» (букв. «у миші на хвості з'явився прищ – якщо й полізе гній, то не багато»)

Гумор власного контексту:

- 和尚不爱财 - 越多越好 [hé shàng bù ài cái yī yuè duō yuè hǎo] «чим більше, тим краще» (букв. «монах не любе багатство – чим більше, тим краще») [31]

3) Образ недововки:

Матеріалом для створення образу, об'єктами образного переосмислення можуть бути найрізноманітніші предмети і явища: люди, міфічні істоти, тварини, рослини, реалії навколишнього життя, побуту, трудової діяльності. Іншими словами, в недововках, як і в прислів'ї, всебічно відбивається життя народу, недововки постає джерелом інформації, що стосується укладу суспільного і сімейного життя, побуту, релігійних поглядів, вірувань, стосунків між людьми і т. д.

- 酒嗒子打跟头 - 壶(胡)闹 [jiǔ sù zi dǎ gēn tóu - hú (hú) nào] «бавитися, клеїти дурня» (букв. «глек для вина впав – чайник дав про себе знати») В Китай глек для вина має форму чайника. [30]

ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

Отже, аналізуючи все вищесказане ми дійшли до висновків, що недовмки в повній формі це вислів, що складається з двох частин. Дана структура є найбільш характерною формальною ознакою недовмки, яка в усному мовленні передається інтонацією, паузою, а в письмовій мові засобами пунктуації (тире, кома, лапки або двокрапка). Недомвки є завершеним реченням у формі пропозиції (порівняйте з прислів'ям). При цьому завершення, яке виражається в недовмки, володіє специфічними особливостями, які характерні тільки для даної категорії фразеологічних одиниць. Відносини між двома частинами недовмки будуються за принципом «загадка (іносказання) - розгадка (розкриття іносказання)».

Іносказання (перша частина недовмки) з точки зору синтаксичної структури найчастіше виражена простим поширеним реченням або дієслівно-об'єктним словосполученням, наприклад:

- 1) **Складносурядне речення**
- 2) **Іменне атрибутивне словосполучення**
- 3) **Складений числівник**
- 4) **Поєднання числівника з іменником**

Однак важливою характерною особливістю недовмки є те, що вона може вживатися як частина простого речення, що абсолютно неможливо для прислів'я. Таким чином, недовмки, будучи по своїй граматичній формі завершеним реченням, в мові функціонує як фразеологічна одиниця, що має структуру словосполучення.

Недомвки в складі простого речення найчастіше виступають у ролі присудка. Типи присудка можуть бути різними в залежності від характеру граматичної структури другої частині недовмки, наприклад:

- 1) **Основний компонент – іменник**
- 2) **Основний компонент – прикметник**

- 3) **Основний компонент – дієслово**
- 4) **Основний компонент – предикативне поєднання**
- 5) **Присудок з дієслівною зв'язкою 是**

Недомовки в складі простого речення можуть виступати в якості додатку. Недомовки в якості доповнення найчастіше всього використовуються з такими дієсловами як : 成 [chéng] «стати», 变成 [biàn chéng] «перетворитися», 叫 (叫 做) [jiào (jiào zuò)] «кликати, називатися».

Стилістичні особливості сехоуоу:

- 1) **Жанрово-стилістичні**
- 2) **Емоційно – експресивні**

У більшості випадків іносказання-недомовки виступають як порівняння.

Гумор власного контексту це образ недововки:

Матеріалом для створення образу, об'єктами образного переосмислення можуть бути найрізноманітніші предмети і явища: люди, міфічні істоти, тварини, рослини, реалії навколишнього життя, побуту, трудової діяльності. Іншими словами, в недововках, як і в прислів'ї, всебічно відбивається життя народу, недововки постає джерелом інформації, що стосується укладу суспільного і сімейного життя, побуту, релігійних поглядів, вірувань, стосунків між людьми і т. д.

ВИСНОВКИ

Китайська мова – це одна з найдавніших мов світу. Загальновідомо, що багата мова володіє розвиненою фразеологією, це положення справедливо і щодо китайської мови.

Звичні вирази як складова частина фразеологічного фонду сучасної китайської мови вносять свій внесок у процес накопичення і збереження культурно значимої інформації і мають яскраво виражену національно-культурну специфіку. Існування китайських та українських фразеологічних одиниць, які є еквівалентами або аналогами, а також унікальних способів відображення дійсності засобами фразеології, переконливо свідчать, що в кожній мові є як національно-специфічне, так і універсальне.

Основне завдання, яке стоїть перед фразеологією, – пізнання фразеологічної системи мови. В даний час найкраще вони вивчені з точки зору їх семантичної неподільності і стилістичного використання в художній і громадсько-публіцистичній літературі.

Фразеологія накопичує колективний досвід народу, особливості його національної культури, а вивчення фразеологічного багатства мови сприяє покращенню якості спілкування між людьми – представниками різних етнічних груп.

Наразі відомо про такі розряди фразеологічних одиниць сучасної китайської мови, як *чен'юй* 成语 (chéng yǔ), дослівно: «готові висловлювання»; *яньюй* 谚语 (yàn yǔ), – прислів'я; і *суюй* 俗语 (sú yǔ) – приказки; *гуаньюн'юй* 惯用语 (guàn yòng yǔ) і «звичні вирази».

Крім вищенаведених розрядів фразеологічних одиниць існує ще один розряд, який набув значного поширення – це такий жанр народних висловів як *сехоуюй* 歇后语 (xiē hòu yǔ) – недовомки-іносказання.

Однією з причин того, що *сехоуюй* зацікавив лінгвістів може бути те, що таке лінгвістичне явище, як правило, відчувається не самими носіями мови, для

яких вони звичні, а людьми, які вивчають китайську мову в якості іноземної і сприймають сехоуюй як бар'єр у подальшому вивченні мови.

Вивчення сехоуюй має важливе значення у викладанні китайської мови, і може навіть вважатися «одним з ключових показників володіння китайською мовою».

Сехоуюй є невід'ємною частиною китайської мови. На відміну від носія мови, який з легкістю використовує сехоуюй з дитинства, процес їх запам'ятовування і правильного використання вимагає певних зусиль. Люди, які мають поверхневе уявлення про сехоуюй зазнають труднощів при аудіюванні та при перекладі китайських текстів.

У нашій курсовій роботі ми продемонстрували характеристику видів фразеологічних одиниць китайської мови, проаналізували різновид недоминок, дослідили структурно-граматичні особливості сехоуюй, ознайомились та здійснили спробу аналізу структурно-семантичних особливостей.

Ми з'ясували, що головний сенс недоминок розташований у другій частині речення. Основу недоминок становлять різні фразеологічні одиниці, які найчастіше мають структуру словосполучення. Недоминок можуть функціонувати в мові як самостійне речення або як частина складного речення, тобто так само, як і прислів'я.

Таким чином, можна зробити висновок, що китайська мова – це мова виразів, одним із способів якого є сехоуюй.

Без сехоуюй не можна зрозуміти, що таке справжня розмовна китайська мова, її історія і коріння. Іноді в якійсь окремій фразі можна почути відгомін того, що відбувалося століття назад.

АНОТАЦІЯ

一起了儿我们向给歇后语的定义，歇后语是固定语的一种。

使用时一般不能任意改变其形式。包括惯用语、成语、谚语、歇后语等。这种类型的成语在汉语中有着广泛的应用，它在不断的发展中，具有很强的生命力。

研究这一语言现象的研究歇后语不仅具有科学价值又具有实用价值的语文教学。

研究对象是歇后语的语法单位。这本学年论文的目的在于研究邂逅消费特点在现代口语，分配它们的语法特点。

歇后语是中国语言不可缺少的一部分。它们的记忆还正确地使用过程需要一定的努力。歇后语是熟语的一种，是广泛流行的、诙谐而形象的语句。它由两个部分组成，前一部分像谜面，后一部分像谜底，通常只说前一部分，而本意在后一部分。歇后语作为一种群众语言，它和人民的生活密切相连，带有浓厚的生活气息。学习歇后语，不但可以学到知识，而且可以增加语言的感染力，使人们的语言更生动、形象、幽默、有内涵，从而增进与人交往的灵活性并展现说话主体的魅力。歇后语可以说是汉语中独有的一种语言形式。

正何谓歇后语？由两个部分组成的一句话，前一部分譬喻，象谜面；后一部分本意，象谜底。通常先说前半部分，稍为歇一歇之后，再让人们去猜测体会后半部分的本意。这种特殊的语言结构方式，就叫歇后语。其公式是：“譬喻——歇——本意”。如，“小葱伴豆腐——一清(青)二白”。

歇后语的构成方式

- 1) 双关。双关是巧用汉字的字，音，义的相同相异之差别而形成言此而及彼的语言效果。

- 2) 直接释义。歇后语的前半部只是对事物或现象进行描述，第二部分进行解释，说明其本身并没有采用修辞手法。它真正意图，类似于谜语，前半部表述，后面给出谜底。
- 3) 引申转换。有些歇后语是借用某个事物或表达方法，加以引申或转换，来表达其真其引申义有时易懂，有时则难以直实意图，接体会。

歇后语在高级对外汉语教学中的探究。

汉语歇后语是特殊的词汇，它通俗易懂、生动活泼。在对外汉语教学中，它既是留学生的兴趣所在，又是词汇教学的重点和难点，同时，还是传播中华文化的重要途径和培养留学生跨文化交际的重要手段。就目前看来，关于汉语歇后语的本体研究较多，但在对外汉语教学界，与成语、惯用语等已有的教学研究相比，对外汉语歇后语研究还是凤毛麟角。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Забуранна О.В. Антропоцентризм фразеологічної семантики (на матеріалі фразеологічних одиниць української, перської, японської мов зі значенням відносного часу): автореф. дис. канд. філол. наук: спец. 10.02.15/ О . В . Забуранна . – К . , 2003. – 15 с.
2. Пилипак В.П. Антропоцентричні та егоцентричні концепції в лінгвістиці/ В. П. Пилипак // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць. – Донецьк: ДонНУ, 2009. – Вип. 18. –С.13–17.
3. Lyons, John. Semantics: Volume 1. Cambridge: Cambridge University Press, 1977. – 376 p.
4. Harris, Roy. The Language Makers. Ithaca: Cornell University Press, 1980. – 200 p.
5. Bates, Elizabeth. Language and Context: The Acquisition of Pragmatics. New York: Academic Press, 1976. – 376 p.
6. Ball, Martin J. and Joan Rahilly. Phonetics: The Science of Speech. London: Hodder Arnold, 2006. – 368 p.
7. Norman, Jerry. Chinese. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. – 336 p.
8. Chan, Marjorie K.M. and James H-Y. Tai (Eds.). Theoretical Issues in Chinese Linguistics. Stanford: Stanford University, 1989. – 401 p.
9. Sharifian, Farzad. Cultural Conceptualisations and Language: Theoretical Framework and Applications. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2008.
- Fillmore, Charles J., Paul Kay, and Mary Catherine O'Connor. Regularity and Idiomaticity in Grammatical Constructions: The Case of Let Alone. *Language* 64.3 (1988): 501-538.
10. Wierzbicka, Anna. Semantics: Primes and Universals. Oxford: Oxford University Press, 1996. – 502 p.
11. Zhang, Qing and Adam Yuet Chau. Language and Social Change in China: Undoing Commonness through Cosmopolitan Mandarin. London: Routledge, 2014. – 206 p.
12. Verschueren, Jef. Understanding Pragmatics. London: Edward Arnold, 1999. – 306 p.

13. Traugott, Elizabeth Closs. *Regularity in Semantic Change*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 240 p.
14. Lü, Shuxiang. *Xiandai Hanyu Babai Ci (Eight Hundred Words of Modern Chinese)*. Beijing: Commercial Press, 1980. – 320 p.
15. Shen, Xiaolong. *Contemporary Chinese Linguistics*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 2006. – 400 p.
16. McEnery, Tony and Andrew Hardie. *Corpus Linguistics: Method, Theory and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. – 300 p.
17. Evans, Nicholas and Stephen C. Levinson. *The Myth of Language Universals: Language Diversity and Its Importance for Cognitive Science*. *Behavioral and Brain Sciences*, Vol. 32, No. 5 (2009): 429-492.
18. Hickey, Raymond (Ed.). *The Handbook of Language Contact*. Malden: Wiley-Blackwell, 2010. – 888 p.
19. 温端政. 俗语研究与探索: 俗语的性质、范围和分类. 上海辞书出版社, 2005. – 229 页. – Wēn duān zhèng. Sù yǔ yán jiū yǔ tàn suǒ: sù yǔ de xìng zhì 、 fàn wéi hé fēn lèi. Shàng hǎi cí shū chū bǎn shè. – Вень Дуаньчжен. Народні вислови: їх природа, вживання і класифікація. Ш.: Вид-во Шанхай, 2005. – С. 229
20. 中国成语大辞典. 1987 (Китайський фразеологічний словник). 黄伯荣, 廖序东. 现代谚语. 北京: 高教育出版社. 2004. (Huang Borong, Liao Xudong. Сучасна китайська мова).
21. 邵敬敏. 现代汉语通论. 上海: 上海教育出版社. 2001. (Shao Jingmin. Теорія сучасної китайської мови).